

Kúria végzése

Az ügy száma: Bfv.III.405/2019/16.
A határozat szintje: felülvizsgálat
A tanács tagjai: Dr. Székely Ákos, a tanács elnöke
Dr. Bartkó Levente, előadó bíró
Dr. Kónya István, bíró

Az eljárás helye: Budapest
Az eljárás formája: tanácsülés
Az ülés napja: 2019. szeptember 23.
Az ügy tárgya: hivatali vesztegetés büntette és más bűncselekmény
Terhelt(ek): II. rendű

Első fok: Baranya Megyei Bíróság, 10.B.453/2010/17., ítélet, tárgyalás,
2011. június 23.
Másodfok: Pécsi Ítéltábla, Bf.I.307/2011/9., végzés, nyilvános ülés,
2011. december 14.

Az indítvány előterjesztője: a II. rendű terhelt és védője

Az indítvány iránya: a terhelt javára

Rendelkező rész

A Kúria a hivatali vesztegetés büntette és más bűncselekmény miatt az I. rendű terhelt és társa ellen folyamatban volt büntetőügyben a II. rendű terhelt és védője által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálv a Baranya Megyei Bíróság 10.B.453/2010/17. számú ítéletét, illetve a Pécsi Ítéltábla Bf.I.307/2011/9. számú végzését a II. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartja.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

I.

- [1] A II. rendű terheltet a Baranya Megyei Bíróság a 2011. június 23. napján kihirdetett 10.B.453/2010/17. számú ítéletével felbujtóként elkövetett vesztegetés büntette [1978. évi IV. törvény 250. § (1) bekezdés, (3) bekezdés II. tétel] miatt 5 év börtönbüntetésre és 5 év közügyektől eltiltásra ítélte.
- [2] A Pécsi Ítéltábla mint másodfokú bíróság a 2011. december 14. napján meghozott

II.

- [3] A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen a II. rendű terhelt és védője terjesztett elő felülvizsgálati indítványt, a II. rendű terhelt egyrészt felmentés, illetve a büntetés lényeges enyhítése, másrészt hatályon kívül helyezés érdekében, míg a védő hatályon kívül helyezés érdekében.
- [4] A II. rendű terhelt törvénysértőnek tartotta elítélését, indokai szerint a megállapított tényállás felderítetlen, ellentmondásos, a bíróság helytelen következtetést vont a bűnösségére.
- [5] Emellett a II. rendű terhelt és védője is az elsőfokú eljárás során elkövetett abszolút eljárási szabálysértésre hivatkozott, mely szerint a tárgyalást olyan személy távollétében tartották meg, akinek a jelenléte törvény értelmében kötelező [Be. 608. § (1) bekezdés d) pont és Be. 649. § (2) bekezdés d) pont].
- [6] Az indítvány lényege szerint a II. rendű terhelt a 2011. június 20. napján kelt beadványában kérte, hogy a korábbi Be. (1998. évi XIX. törvény) 279. § (3) bekezdése alapján a büntetőeljárást a távollétében folytassák le, azonban a bíróság a 2011. június 23. napján megtartott tárgyaláson - melyen a II. rendű terhelt így szabályszerű idézés ellenére nem jelent meg - a bíróság a kérelmet csak ismertette, helyt nem adott neki, az eljárást befejezte és ítéletet hirdetett. Minderre annak ellenére került sor, hogy a II. rendű terhelt beadványára a bíró feljegyezte, hogy telefonon arról tájékoztatta a védőt, hogy a II. rendű terhelt számára a bíróság nem biztosítja a távolmaradás lehetőségét, így jelenléte kötelező a tárgyaláson.
- [7] A védő álláspontja szerint a bíróság a II. rendű terheltet jelenlétre kötelezte, amikor a védőt telefonon tájékoztatta. E körben a döntését a tárgyaláson nem változtatta meg, csupán a II. rendű terhelt kérelmét ismertette, de azt nem, hogy a távollét kérdésében már elutasító végzést hozott. Ezt követően pedig a II. rendű terhelt ismeretlen helyen tartózkodott.
- [8] A II. rendű terhelt kifogásolta továbbá, hogy a bíróság ügyészi indítvány hiányában folytatta le távollétében az eljárást.
- [9] A Legfőbb Ügyészség BF.499/2019/1., 4., és 6. számú átiratában a felülvizsgálati indítványokat részben törvényben kizártnak, részben alaptalannak tartotta. A II. rendű terheltnek a bizonyítékok értékelését és az ítélet megalapozottságát támadó kifogásai a jogerős tényállást támadják, amelyre felülvizsgálati eljárásban nincs törvényes lehetőség.
- [10] Kifejtette, hogy a Be. 659. § (2) bekezdése szerint a felülvizsgálati indítványt a megtámadott határozat meghozatala idején hatályos jogszabályok alapján kell elbírálni. Eszerint a korábbi Be. 279. § (3) bekezdése alapján nyilatkozott úgy a II. rendű terhelt, hogy a tárgyaláson nem kíván jelen lenni, amely egyben annak tudomásulvételét jelenti, hogy a távolmaradást kérő terhelti nyilatkozat értelmében a bíróság a tárgyalást nem csak megtarthatja a távollétében, de az eljárást be is fejezheti. A tárgyaláson való jelenlét jogáról történő lemondás elfogadásáról alakszerű határozat meghozatalára nincs szükség, a korábbi bírói feljegyzés nem köti a bíróságot, így eljárási szabálysértés nem történt. Alaptalan továbbá a II. rendű terheltnek az ügyészi indítvány hiányára történő hivatkozása, mivel arra a korábbi Be. XXV. Fejezete szerinti eljárás esetében van szükség, azonban jelen ügyben nem ezen fejezet alkalmazására került sor.
- [11] Mindezek alapján indítványozta, hogy a Kúria a felülvizsgálati indítványoknak ne adjon helyt, és a megtámadott határozatokat a II. rendű terhelt tekintetében hatályában tartsa fenn.

III.

- [12] A Kúria a felülvizsgálati indítványt a Be. 660. § (1) bekezdése szerinti tanácsulésen bírálta el.

- [13] A II. rendű terhelt és védője felülvizsgálati indítványa nem alapos.
- [14] A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, a jogerős ítélettel szemben jogi - nem ténybeli - okból terjeszthető elő. A Be. 648. §-a szerint felülvizsgálatnak csak a bíróság jogerős ügyszövege határozata ellen van helye, és kizárólag a Be. 648. § a)-c) pontjában megjelölt anyagi és eljárásjogi okokra hivatkozással vehető igénybe, a felülvizsgálati okok törvényi köre nem bővíthető.
- [15] A felülvizsgálati indítványban a jogerős ítéletben megállapított tényállás nem támadható [Be. 650. § (2) bekezdés]. Felülvizsgálati eljárásban a Be. 659. § (1) bekezdése alapján a bizonyítékok ismételt és eltérő értékelésének, valamint bizonyítás felvételének nincs helye, a felülvizsgálati indítvány elbírálásakor a jogerős ügyszövege határozatban megállapított tényállás az irányadó.
- [16] Ez azt jelenti, hogy felülvizsgálatban a tényállás megalapozottsága, a bizonyítékok mikénti mérlegelése nem vitatható. A jogkövetkeztetések helyessége kizárólag az irányadó tényállás alapulvételével vizsgálható.
- [17] Erre tekintettel a felülvizsgálati indítvány azon részében, melyben a II. rendű terhelt a tényállás felderítetlenségét, a bizonyítékokból levont helytelen következtetéseket kifogásolta, a bíróság bizonyítékokat értékelő tevékenységét, az irányadó tényállás megalapozottságát támadta, amely felülvizsgálatban kizárt.
- [18] Ezen túlmenően pedig a bíróság mérlegelési jogkörébe tartozik, hogy a konkrét ügyben a terhelt esetében mit tekint enyhítő vagy súlyosító körülménynek, s azt miként értékeli. Anyagi jogi felülvizsgálat tárgyát a büntetéskiszabási tényezők értékelése sem képezheti, így felülvizsgálatban az sem támadható, illetve az sem vizsgálható, hogy a bíróság miként vette figyelembe a büntetéskiszabás során irányadó szempontokat.
- [19] Következésképpen önmagában a kiszabott büntetés mértéke, a büntetéskiszabás, illetve az azt befolyásoló tényezők értékelése felülvizsgálat alapja nem lehet, így a II. rendű terhelt enyhítésre irányuló indítványa is törvényben kizárt.
- [20] A Be. 649. § (2) bekezdés d) pontja alapján felülvizsgálatnak van helye abban az esetben, ha a bíróság a határozatát a 608. § (1) bekezdésében meghatározott eljárási szabálysértéssel hozta meg. Ilyen eljárási szabálysértés, amennyiben a tárgyalást olyan személy távollétében tartották meg, akinek a jelenléte a törvény értelmében kötelező [Be. 608. § (1) bekezdés d) pont].
- [21] A Be. 659. § (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati indítványt a megtámadott határozat meghozatala idején hatályos jogszabályok alapján kell elbírálni.
- [22] A tárgyalásra a korábbi Be. hatálya alatt került sor.
- [23] Figyelembe véve a 92/2011. BK véleményt, a következőkre mutat rá a Kúria.
- [24] A korábbi Be. 240. § (3) bekezdése alapján a tárgyaláson kötelező a vádlotti jelenlét, e főszabályhoz képest teremt meg a lehetőséget a korábbi Be. 279. § (3) bekezdése, mely szerint a vádlott a tárgyaláson személyes jelenlétéről lemondhat, ennek megengedését a törvény azonban a bíróságra bízta. Erre a tárgyalás során később is van lehetőség, és nem csak hivatalból, hanem indítványra is.
- [25] A vádlott a távolmaradást bejelentő nyilatkozatát a tárgyalás határnapjáig teheti meg, azonban a távolmaradást bejelentő vádlotti nyilatkozat a bíróságot nem köti, az ügyel a bíróság rendelkezik.
- [26] A vádlott tárgyalásról távolmaradást kérő nyilatkozata az egész elsőfokú bírósági tárgyalásra vonatkozik, a tájékoztatás azt is tartalmazza, hogy a bíróság a tárgyalást nem csak megtarthatja a vádlott távollétében, de az eljárást be is fejezheti. A vádlott ennek tudomásulvételével választ úgy, hogy a tárgyaláson nem kíván jelen lenni; függetlenül a tárgyalás eseményeitől, történéseitől, azok eredményétől és kimenetelétől. A távol maradó vádlott jogainak és érdekeinek védelméről a kötelező védelmet ellátó védő gondoskodik.
- [27] A vádlottnak a bíróság tájékoztatására tett távolmaradást bejelentő nyilatkozatának elfogadása vagy el nem fogadása tárgyában nem kell alakszerű határozatot hozni.
- [28] Jelen ügyben a 2011. június 23. napjára kitűzött tárgyalásra szabályszerűen megidézett II.

rendű terhelte a 2011. június 20. napján kelt beadványában kérte, hogy a korábbi Be. 279. § (3) bekezdése alapján a továbbiakban a büntetőeljárást a távollétében folytassák le, ezen beadvány június 21. napján érkezett a bíróságra. A tanács elnöke ezt követően telefonon arról tájékoztatta a védőt, hogy a bíróság nem biztosítja a távolmaradás lehetőségét, azaz a jelenléte a tárgyaláson kötelező, ezt a tájékoztatást a beadványra feljegyezte (a feljegyzés nem alakszerű határozat).

[29] A Baranya Megyei Bíróság 10.B.453/2010/17. számú jegyzőkönyve alapján a tárgyaláson a II. rendű terhelte - a beadványában írtaknak megfelelően - nem jelent meg, a védője azonban jelen volt, a tárgyalás megtartásának akadálya nem volt.

[30] A korábbi Be. 279. § (3) bekezdésének megfelelő előzetes bejelentés megtétele a terhelte személyéhez kapcsolódó jog, ennek megtételét követően viszont kizárólag a bíróságon múlik, hogy a tárgyalás megtartása vagy elhalasztása mellett dönt. A bíróság védőnek adott tájékoztatása a bíróságot a tárgyalás megtartásáról való döntés meghozatalában nem köti, ekként a tárgyalás megtartása eljárási szabályt nem sértett.

[31] Az adott határnapon a tárgyalás megtartását és az ügy befejezését pedig a II. rendű terhelte esetleges utóbb történő ismeretlen helyre távozása nem befolyásolja figyelemmel arra, hogy a kérdéses határnapra szabályszerűen meg volt idézve és ennek ismeretében kérte a távolmaradás engedélyezését. Következésképpen az eljárás sem a korábbi Be. XXV. Fejezete szerinti távollétes eljárás volt, így értelemszerűen ügyészi indítványra sem volt szükség.

[32] Ekként a II. rendű terhelte és védője felülvizsgálati indítványa ezen részében alaptalan.

[33] Fentiekre tekintettel a Kúria - miután nem észlelt további olyan eljárási szabálysértést sem, amelynek vizsgálatára a 659. § (6) bekezdése alapján hivatalból köteles - a felülvizsgálati indítványoknak nem adott helyt és a megtámadott határozatokat a Be. 662. § (1) bekezdés a) pontja alapján a II. rendű terhelte tekintetében hatályában fenntartotta.

IV.

[34] A Kúria határozata elleni fellebbezést a Be. 653. § (1) bekezdésére figyelemmel a Be. 458. § (3) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a Be. 650. § (1) bekezdés b) pontja zárja ki.

[35] A Be. 652. § (6) bekezdése szerint minden jogosult csak egy ízben nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a Be. 649. § (3)-(5) bekezdésén alapul. A Be. 652. § (7) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy felülvizsgálati indítvány ugyanazon tartalommal csak egyszer nyújtható be. Az ugyanazon jogosult által ismételten előterjesztett, illetve az azonos tartalommal ismételten előterjesztett indítványt a Kúria érdemi indokolás nélkül elutasíthatja [Be. 656. § (4) bekezdés].

Budapest, 2019. szeptember 23.

Dr. Székely Ákos s.k. a tanács elnöke, Dr. Bartkó Levente s.k. előadó bíró, Dr. Kónya István s.k. bíró

Kiadmány hitelül:

bírósági ügyintéző